

Bruxelles, 1.7.2020
COM(2020) 276 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Sprijinirea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor: o punte către locuri de muncă
pentru generația viitoare**

„Niciun stat membru nu ar trebui să fie nevoit să aleagă între a răspunde crizei și a investi în cetățenii săi. Prin urmare, Next Generation EU sporește sprijinul acordat [...] pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor. Acest lucru asigură faptul că oamenii dobândesc competențele și beneficiază de formarea și educația de care au nevoie pentru a se adapta acestei lumi aflate în schimbare rapidă.¹”

Președinta Ursula von der Leyen

1. INTRODUCERE: INVESTIȚII ÎN GENERAȚIA VIITOARE

Pe baza Pilonului european al drepturilor sociale, Comisia și-a prezentat programul pentru o Europă socială încă de la începutul mandatului său², oamenii ocupând un loc central în cadrul acestuia. De atunci, Comisia a acordat prioritate acțiunilor menite să îi ajute pe tineri și continuă să își îndeplinească promisiunile. Comisia se concentrează pe consolidarea educației și formării, pe promovarea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor, pe asigurarea unor condiții de muncă echitabile și pe îmbunătățirea accesului la protecție socială pentru toți, deoarece tinerii sunt generația următoare și merită toate oportunitățile necesare pentru a-și dezvolta întregul potențial și pentru a modela viitorul continentului nostru.

Pandemia de COVID-19 a evidențiat necesitatea de a menține această direcție și de a accelera ritmul. Deși a fost vorba înainte de toate de o criză sanitară, impactul pandemiei a antrenat UE într-o recesiune profundă³. Creșterea numărului de cereri de indemnizații de șomaj creează noi provocări. Șomajul va crește în rândul tuturor grupelor de vârstă, însă tinerii au fost deja afectați în mod disproporționat⁴. Peste unul din șase tineri și-au încetat activitatea de la declanșarea crizei⁵. Mulți dintre ei lucrau în sectoare grav afectate, cum ar fi serviciile hoteliere, alimentația, artele, divertismentul, comerțul cu ridicata și comerțul cu amănuntul⁶. Alții încearcă să intre pe piața forței de muncă în condițiile în care aceste sectoare nu mai fac angajări.

Acum este momentul ca atât statele membre, cât și instituțiile europene să își îndrepte atenția către generația viitoare. Am învățat din criza financiară și economică mondială că nu trebuie să amânăm luarea unor măsuri. Primele semnale care indică probleme și nu sunt

¹ Discursul președintei von der Leyen în Parlamentul European, 27 mai 2020.

² Comunicarea intitulată „O Europă socială puternică pentru tranziții juste”, COM(2020) 14 final.

³ Comisia Europeană (2020), Previțiunile economice europene din primăvara anului 2020.

⁴ OIM (2020), *Preventing exclusion from the labour market: Tackling the COVID-19 youth employment crisis* (Prevenirea excluderii de pe piața muncii: măsuri de combatere a crizei ocupării forței de muncă în rândul tinerilor ca urmare a pandemiei de COVID-19).

⁵ OIM (2020), Monitorul OIM: *COVID-19 and the world of work* (COVID-19 și piața forței de muncă) (ediția a patra).

⁶ McKinsey & Company (2020), *Safeguarding Europe's livelihoods: mitigating the employment impact of COVID-19* (Protejarea mijloacelor de subsistență ale europenilor prin atenuarea impactului pandemiei de COVID-19 asupra ocupării forței de muncă).

luate în considerare în prezent pot provoca daune ireparabile în numai câțiva ani. Datorită flexibilității oferite de Inițiativele pentru investiții ca reacție la coronavirus ale Comisiei, multe state membre au mobilizat rapid măsuri temporare de combatere a crizei. Cu ajutorul Fondului social european (FSE), acestea mențin locurile de muncă și compensează perturbările survenite în educație și formare în timpul pandemiei. De asemenea, noul Instrument de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (instrumentul SURE)⁷ va permite acordarea unor împrumuturi în valoare de până la 100 de miliarde EUR pentru sprijinirea măsurilor de șomaj tehnic pe termen scurt și a altor măsuri similare pentru lucrătorii care desfășoară o activitate independentă. Pornind de la propunerea Comisiei referitoare la Next Generation EU⁸, următorul pas logic este acela de a-i ajuta pe tineri să modeleze redresarea Europei.

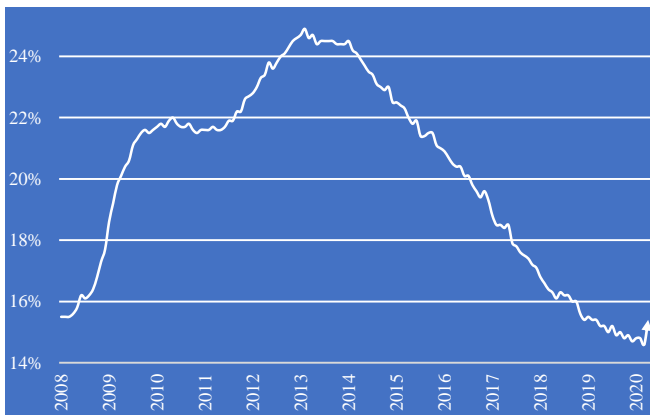
Aceste eforturi comune ar trebui să aibă ca rezultat mai multe oportunități pentru toți tinerii. Pentru tinerii din multe state membre, aceasta este deja a doua recesiune economică din viața lor. O persoană care a împlinit vârsta de 18 ani în perioada de vârf a crizei anterioare a ocupării forței de muncă în rândul tinerilor are acum numai 25 de ani. Provocările sunt probabil și mai grave pentru grupurile discriminate sau vulnerabile, deoarece recesiunile economice au tendința de a accentua inegalitățile. Tinerii din grupurile vulnerabile, cum ar fi cei care aparțin minorităților rasiale și etnice, tinerii cu handicap sau cei care trăiesc în anumite zone rurale, în zone îndepărtate sau în zone urbane defavorizate, întâmpină obstacole suplimentare în efortul de a intra pe piața forței de muncă⁹. De exemplu, tinerii cu handicap au rate de ocupare mult mai scăzute decât cei fără handicap¹⁰, iar tinerii migranți sau refugiați, care reprezintă un segment în creștere, se confruntă cu obstacole și discriminări specifice. Femeile tinere sunt o altă categorie grav afectată de criză. Vor fi necesare politici active și precis orientate pentru a rezolva problemele cu care se confruntă toate aceste categorii de tineri.

⁷ JO L 159, 20.5.2020, Propunerea Comisiei din 2 aprilie 2020.

⁸ COM (2020) 441 final/2.

⁹ Se impune un tratament egal pentru toate persoanele, indiferent de gen, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală, precum și pentru persoanele care provin din familii de migranți. În plus, acest lucru este legat de procesul de reflecție în curs de desfășurare cu privire la schimbările demografice, care abordează „exodul creierelor” și declinul accelerat al populației în regiunile deosebit de afectate de acest fenomen [COM (2020) 241 final].

¹⁰ Conform ANED, pe baza statisticilor referitoare la venit și la condițiile de viață din 2016, rata de ocupare a tinerilor cu handicap cu vârste cuprinse între 20 și 29 de ani a fost cu puțin sub 45 %, iar decalajul în materie de ocupare a forței de muncă față de tinerii fără handicap a crescut între 2008 și 2016.

Sursă: Baza de date Eurostat (codul datelor online une_rt_m)

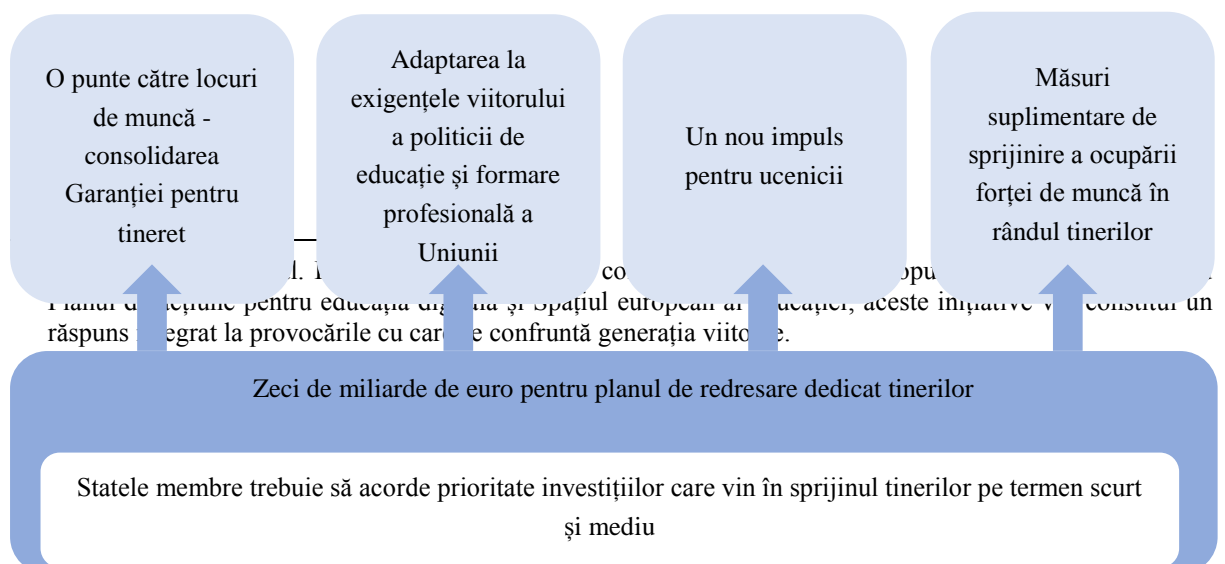
În urma crizei financiare mondiale din 2008, șomajul în rândul tinerilor a crescut de la 16,0 % în 2008 la un nivel maxim de 24,4 % în 2013.

Din aprilie 2020, șomajul în rândul tinerilor s-a situat la 15,4 % în întreaga UE și există multe temeri în legătură cu o creștere rapidă a șomajului în viitorul apropiat. Aceste cifre au urmat unor niveluri minime record de 14,9 % înregistrate la sfârșitul anului 2019, deși totuși mai mult decât duble față de rata medie a șomajului în general.

Inițiativele descrise în prezenta comunicare contribuie la strategia Comisiei de redresare în urma pandemiei de COVID-19. Ele au scopul de a garanta că tranzițiile digitale și ecologice ale UE sunt înscrise în ADN-ul politicilor noastre privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor. Acestea pun în aplicare Pilonul european al drepturilor sociale și sprijină noua strategie industrială. Alte propuneri ale Comisiei, cum ar fi Agenda pentru competențe în Europa în vederea obținerii unei competitivități durabile, a echității sociale și a rezilienței, adoptată în aceeași zi, contribuie la stimularea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor¹¹.

Prezenta comunicare descrie modul în care propunerile de recomandări ale Consiliului privind „O punte către locuri de muncă - consolidarea Garanției pentru tineret” (secțiunea 2) și privind „Educația și formarea profesională în vederea obținerii unei competitivități durabile, a echității sociale și a rezilienței” (secțiunea 3), împreună cu un nou impuls pentru ucenicii (secțiunea 4) contribuie la crearea de locuri de muncă în rândul tinerilor. Comunicarea prezintă, de asemenea, o serie de măsuri suplimentare pentru urmărirea acestui obiectiv (secțiunea 5). **Propunerile Comisiei referitoare la Next Generation EU și la viitorul buget al UE vor permite acordarea unei finanțări substanțiale din partea UE pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (secțiunea 6). Acum este rândul**

Sprrijinirea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor: o punte către locuri de muncă pentru generația viitoare

statelor membre să acorde prioritate investițiilor, întrucât responsabilitatea pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor le revine în primul rând lor.

2. O PUNTE CĂTRE LOCURI DE MUNCĂ - CONSOLIDAREA GARANȚIEI PENTRU TINERET

În ultimii ani, Comisia a sprijinit statele membre în efortul de a le oferi tinerilor mijloacele necesare pentru a intra pe piața forței de muncă. Lansată în perioada de vârf a crizei anterioare a ocupării forței de muncă în rândul tinerilor, Garanția pentru tineret 2013 a avut un efect semnificativ de transformare în multe state membre. Aceasta a creat oportunități pentru tineri, a favorizat reformele structurale și inovarea și a consolidat serviciile publice de ocupare a forței de muncă. De la prima sa punere în aplicare, Garanția pentru tineret a ajutat peste 24 de milioane de tineri din întreaga UE să intre pe piața forței de muncă¹².

Propunerea de recomandare a Consiliului referitoare la inițiativa „O punte către locuri de muncă - consolidarea Garanției pentru tineret” se bazează pe aceste realizări importante. Deoarece tranzițiile de la școală la locul de muncă și integrarea sustenabilă pe piața muncii durează mai mult din cauza evoluției naturii muncii și a competențelor cerute, propunerea extinde grupul țintă de la toți tinerii șomeri sau inactivi sub 25 de ani la toți aceia cu vârsta sub 30 de ani. Ea sprijină măsurile de creare a locurilor de muncă, precum și diverse măsuri de activare, cum ar fi consultanța, consilierea în carieră și promovarea. Propunerea de astăzi intensifică măsurile de prevenire a șomajului și a inactivității tinerilor prin intermediul unor sisteme ameliorate de urmărire și de avertizare timpurie și îmbunătățește calitatea ofertelor, corelându-le cu cadrele de calitate recent create.

Propunerea abordează în mod activ stereotipurile de gen, rasiale și etnice, sprijinind în același timp diversitatea și incluziunea, inclusiv pentru tinerii cu handicap. Din fericire, mulți tineri se află doar pentru o perioadă scurtă de timp în situația de a nu fi încadrați profesional și de a nu urma niciun program educațional sau de formare. În absența altor dezavantaje individuale, ei pot depăși destul de rapid neajunsurile cauzate de măsurile de izolare sau de ciclurile economice. Criza nu trebuie însă să ne facă să-i pierdem din vedere pe cei la care măsurile de sprijin ajung mai greu și care vor avea nevoie de sprijin intensiv, adesea personalizat. Într-adevăr, unii tineri riscă să nu fie încadrați profesional și să nu urmeze niciun program educațional sau de formare profesională pe perioade îndelungate, în special cei care fac parte din grupurile mai vulnerabile ale societăților noastre și care

¹² Punctele de contact locale pentru înscrierea în Garanția pentru tineret sunt disponibile pe site-ul Europa: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1218&langId=ro>.

întâmpină obstacole majore în calea integrării pe piața forței de muncă chiar și în vremuri bune. Propunerea de astăzi se adresează tuturor; ea garantează că nimeni nu se află în șomaj sau în situația de a nu participa la un program de educație sau de formare mai mult de patru luni, propunând abordări mai individualizate și mai precis orientate. Propunerea evidențiază totodată importanța parteneriatelor, de exemplu, cu angajatorii, pentru a oferi consiliere cu privire la modul în care evoluează natura muncii, sau cu serviciile sociale de sprijin, pentru a-i ajuta pe tinerii defavorizați să reintre în activitate în diferite alte moduri.

Propunerea de astăzi contribuie, de asemenea, la accelerarea tranzițiilor digitale și verzi atât de necesare, recunoscând atât oportunitățile, cât și incertitudinile care decurg din acestea. Totodată, este vorba despre a evalua și a ameliora aptitudinile și competențele necesare pentru a găsi un loc de muncă pe o piață în continuă schimbare. Niciun tânăr nu ar trebui să intre pe piața muncii fără să aibă cel puțin competențe digitale de bază, iar propunerea prevede cursuri pregătitoare scurte și practice, legate de nevoile specifice de calificare ale tinerilor. Cursurile accelerate, cursurile online deschise sau stagiile intensive pot îmbunătăți, în special, competențele digitale ale tinerilor și competențele necesare pentru tranziția verde, dar și competențele antreprenoriale și în materie de gestionare a carierei. Acest obiectiv este susținut și de Agenda pentru competențe în Europa în vederea obținerii unei competitivități durabile, a echității sociale și a rezilienței.

Propunerea oferă un cadru de acțiune. Există bune practici în întreaga Europă. Ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor a devenit o prioritate esențială a bugetului UE. Acum este momentul ca statele membre să își intensifice eforturile, să integreze lecțiile învățate și să mobilizeze finanțare din partea UE (secțiunea 6).

Printre operațiunile prioritare pentru care poate fi mobilizat bugetul UE se numără sesiunile de formare de scurtă durată, sistemele consolidate de cartografiere și de alertă timpurie și capacitățile sporite de urmărire (a se vedea secțiunea 6).

Prezenta comunicare este însoțită de o propunere a Comisiei de recomandare a Consiliului¹³ referitoare la O punte către locuri de muncă - consolidarea Garanției pentru tineret.

3. ADAPTAREA LA EXIGENȚELE VIITORULUI A POLITICII DE EDUCAȚIE ȘI FORMARE PROFESIONALĂ A UNIUNII

Redresarea economică ce va urma constituie o oportunitate de a accelera reformele în domeniul educației și formării profesionale (EFP), pentru a favoriza competitivitatea sustenabilă, echitatea socială și reziliența în UE. Educația și formarea profesională țin seama din ce în ce mai mult de nevoile de perfecționare și de recalificare ale populației

¹³ COM (2020) 277 final.

noastre adulte și, în același timp, joacă un rol esențial în sprijinirea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor, în special prin programe de ucenicie, cunoscute uneori și sub denumirea de formare în alternanță¹⁴. Cu toate acestea, pandemia de COVID-19 a avut un impact enorm asupra educației și formării profesionale, învățarea la locul de muncă și programele de ucenicie fiind probabil cel mai grav afectate din cauza accentului pus pe formarea practică și pe legăturile directe cu locul de muncă¹⁵. Deoarece școlile și centrele de formare au fost închise fizic, iar învățarea a avut loc la distanță, educația și formarea, „marii egalizatori” ai societăților noastre, au întâmpinat obstacole în eforturile de a combate sărăcia în rândul tinerilor și excluziunea socială.

Adaptarea la exigențele viitorului a sistemelor de educație și formare profesională se referă la sincronizarea acestora cu tranzițiile verzi și digitale, adaptându-le la orice provocare viitoare. Aceasta înseamnă investiții în pregătirea lor pentru mediul digital și asigurarea accesului la instrumentele și tehnologiile necesare pentru fiecare cursant, profesor și formator. Totodată, acest lucru implică promovarea dezvoltării unui set solid de competențe, care să le permită oamenilor să conceapă, să producă și să gestioneze produse și servicii într-un mod sustenabil din perspectiva protecției mediului și să pună la dispoziția angajatorilor forța de muncă calificată de care aceștia au nevoie.

O politică modernizată și mai flexibilă în domeniul educației și formării profesionale va permite o tranziție mai ușoară de la mediul educațional la piața forței de muncă. Aceasta va contribui la reducerea numărului de tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare la nivelul întregii Uniuni. O astfel de politică stabilește obiective ambițioase în ceea ce privește capacitatea de inserție profesională (82 %), expunerea la învățarea la locul de muncă (60 %) și mobilitatea internațională (8 %) a cursanților din cadrul EFP. Ea va îmbunătăți, de asemenea, calitatea ofertelor de formare continuă și de ucenicie în cadrul Garanției pentru tineret consolidate, ajutându-i pe tinerii care se află deja în tranziția de la școală la muncă sau de la un loc de muncă la altul. În același timp, se vor promova o mai bună asigurare a calității programelor de educație și formare profesională și recunoașterea calificărilor.

Adaptarea educației și formării profesionale la exigențele viitorului necesită adoptarea principiilor excelenței și calității. Instituțiile de educație și formare profesională ar trebui să devină centre de excelență profesională, care să ofere soluții inovatoare de formare, să

¹⁴ În cursul recesiunii economice generate de criza financiară și economică mondială, EFP s-a dovedit a fi o parte esențială a eforturilor de sprijinire a ocupării forței de muncă în rândul tinerilor. În special programele de ucenicie și programele de EFP pe termen scurt dedicate șomerilor au reușit să sporească capacitatea de inserție profesională.

¹⁵ Cedefop (2020), *How are European countries managing apprenticeships to respond to the COVID19 crisis? Synthesis report based on information provided by Cedefop community of apprenticeship experts* (Cum gestionează țările europene programele de ucenicie pentru a răspunde crizei provocate de COVID 19? Raport de sinteză bazat pe informațiile furnizate de comunitatea experților Cedefop în materie de ucenicii).

faciliteze accesul la tehnologii de ultimă generație și să funcționeze ca incubatoare de afaceri. În același timp, aceasta presupune combaterea activă a prejudecăților de gen și a altor forme de discriminare și asigurarea egalității de șanse prin măsuri de promovare, de exemplu, a echilibrului de gen în profesiile tradițional „masculine” sau „feminine”. Este vorba totodată despre eliminarea barierelor care împiedică participarea minorităților rasiale și etnice, inclusiv a romilor, a persoanelor care provin din familii de migranți și a persoanelor cu handicap, pentru care trebuie să fie asigurată accesibilitatea.

Astăzi se adoptă o propunere a Comisiei de recomandare a Consiliului privind educația și formarea profesională pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență¹⁶, care face parte din Agenda pentru competențe în Europa în vederea obținerii unei competitivități durabile, a echității sociale și a rezilienței.

4. UN NOU IMPULS PENTRU UCENICII

În câțiva ani, ucenicii pe care îi formăm azi vor deveni lucrători cu înaltă calificare. Programele de ucenicie duc la dobândirea competențelor de care angajatorii au cu adevărat nevoie, iar ucenicii dobândesc cunoștințele și abilitățile practice și dezvoltă rețelele necesare pentru facilitarea intrării pe piața forței de muncă și participarea activă în societate. Programele de ucenicie contribuie, de asemenea, la redresarea rapidă a pieței forței de muncă. Ele aduc o forță de muncă calificată într-o gamă largă de sectoare, îmbunătățind productivitatea și competitivitatea întreprinderilor mari și mici din întreaga UE. Programele de ucenicie ar trebui să fie încurajate și sprijinite, după cum se subliniază în propunerea Comisiei privind adaptarea educației și formării profesionale la exigențele viitorului.

Deși programele de ucenicie de calitate și eficiente joacă un rol vital în menținerea și crearea de locuri de muncă în rândul tinerilor, acestea au fost afectate în mod deosebit de măsurile de izolare luate în contextul crizei provocate de pandemia de COVID-19. Multe IMM-uri nu mai sunt în măsură să accepte candidați din cauza lipsei de resurse și de activitate. Ca răspuns, unele state membre au solicitat deja angajatorilor să își intensifice eforturile de menținere a ofertelor de ucenicie. Finanțarea UE poate fi mobilizată pentru a contribui la asigurarea faptului că programele de ucenicie continuă să joace un rol vital în redresarea pieței forței de muncă (secțiunea 6).

Operațiunile prioritare pentru care poate fi mobilizat bugetul UE includ subvenții directe pentru ucenici în IMM-uri și prime pentru plasarea ucenicilor din societăți insolabile la alte societăți sau centre de formare internă în cadrul întreprinderilor (a se vedea secțiunea 6).

¹⁶ COM (2020) 275 final.

Alianța europeană pentru ucenicii a avut un rol esențial în mobilizarea a peste 900 000 de oportunități pentru tineri de la crearea sa în 2013. **Ea va fi acum reînnoită pentru a stimula programele de ucenicie din întreaga UE, fapt care va contribui la asigurarea unei oferte stabile de locuri de muncă eficiente și de calitate pentru tineri**¹⁷.

Alianța reînnoită va solicita noi angajamente pentru programe de ucenicie digitale și verzi, concentrându-se asupra sectoarelor economice¹⁸ care se vor afla în prima linie a tranziției către o Europă neutră din punct de vedere climatic. Aceasta va reuni guverne, parteneri sociali, întreprinderi, camere de comerț, regiuni, organizații de tineret, furnizori de educație și formare profesională și grupuri de reflecție¹⁹. În mod concret, noua alianță va include:

asumarea angajamentului de a dezvolta programe de ucenicie de calitate și eficiente și încurajarea statelor membre și a întreprinderilor în acest sens, prin stimularea coalițiilor naționale în domeniul uceniciei;

încurajarea sprijinirii IMM-urilor pentru ca acestea să ofere programe de ucenicie eficiente și de calitate;

mobilizarea autorităților locale și regionale în calitate lor de catalizatori ai programelor de ucenicie în mediul de afaceri local;

consolidarea dialogului social printr-o implicare mai activă a organizațiilor naționale ale partenerilor sociali;

implicarea comitetelor europene de dialog social sectorial în programele de ucenicie în mod proactiv, pentru a conveni asupra unor angajamente sectoriale comune;

sprijinirea reprezentării ucenicilor în statele membre prin relansarea Rețelei europene de ucenici.

Pe lângă sprijinirea statelor membre în ceea ce privește utilizarea fondurilor UE în beneficiul ucenicilor și al reformelor conexe (a se vedea, de asemenea, secțiunea 6), Comisia va da un nou impuls Alianței europene pentru ucenicii.

¹⁷ Alianța consolidează calitatea, oferta și imaginea generală a programelor de ucenicie din întreaga Europă, promovând în același timp mobilitatea ucenicilor. Aceste obiective sunt promovate prin angajamente naționale și angajamente voluntare ale părților interesate.

¹⁸ De exemplu, sectoarele care contribuie la economia circulară, economia albastră, construcția și renovarea sustenabilă a clădirilor, agricultura, mobilitatea inteligentă și energia.

¹⁹ Alianța reînnoită va fi integrată în Pactul privind competențele ca parte a Agendei pentru competențe în Europa în vederea obținerii unei competitivități durabile, a echității sociale și a rezilienței.

5. MĂSURI SUPLIMENTARE DE SPRIJINIRE A OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ ÎN RÂNDUL TINERILOR

Toate inițiativele descrise în prezenta comunicare au scopul de a-i ajuta pe tinerii din UE, indiferent dacă sunt pe punctul de a începe tranziția dificilă de pe băncile școlii la locul de muncă sau dacă se află în plină tranziție de la un loc de muncă la altul. Acest sprijin nu poate fi fragmentat, deoarece barierele cu care se confruntă tinerii și dezavantajele lor sunt multiple și variate. Pentru a veni în completarea inițiativelor, prezenta secțiune cuprinde o serie de **măsuri suplimentare concrete care contribuie la ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor.**

Serviciile publice de ocupare a forței de muncă joacă un rol crucial. Acestea au o experiență îndelungată în ceea ce privește gestionarea tranziției profesionale, stagiile, dezvoltarea profesională continuă, perfecționarea și recalificarea. În ciuda constrângerilor bugetare persistente și a noii creșteri a șomajului și a șomajului tehnic, serviciile publice de ocupare a forței de muncă au reacționat excelent în contextul pandemiei de COVID-19, printr-un schimb prețios de informații și experiență cu privire la soluțiile de urgență aplicate, obstacolele întâmpinate și soluțiile care au funcționat²⁰.

Comisia va sprijini Rețeaua europeană a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă și își va intensifica capacitatea de învățare reciprocă. Rețeaua europeană va avea sarcina de a lua în considerare învățarea reciprocă cuprinzătoare și schimbul de practici inovatoare în vederea consolidării capacităților serviciilor publice de ocupare a forței de muncă de a sprijini ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor. Aceasta va include consolidarea parteneriatelor cu alte părți interesate și intensificarea activităților de sensibilizare adresate tinerilor vulnerabili.

Sprijinirea activităților independente este un alt mijloc important de accelerare a redresării pieței forței de muncă. Cu toate acestea, tinerii nu dispun în general de rețele care să le ofere acces, de exemplu, la competențe în materie de finanțare a întreprinderilor și de antreprenariat. Prin schimburi constructive de bune practici, rețelele existente pentru tinerii care aspiră să devină antreprenori la nivel național și local vor fi consolidate. Astfel de rețele facilitează contactele antreprenorilor în devenire cu întreprinderile, modelele de urmat, incubatoarele de afaceri și alte servicii locale de sprijin pentru întreprinderile nou-înființate.

²⁰ Comisia Europeană (2020), „European Network of Public Employment Services: PES measures and activities responding to Covid-19” (Rețeaua Europeană a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă: măsuri și activități desfășurate de SPOFM ca răspuns la criza provocată de pandemia de COVID-19).

Comisia va sprijini consolidarea rețelelor dedicate tinerilor care aspiră să devină antreprenori. Sprijinul se va adresa în mod deosebit femeilor tinere, precum și altor grupuri discriminate sau vulnerabile, promovând totodată oportunitățile de desfășurare a unor activități independente în economia digitală și verde.

Antreprenoriatul social sporește atractivitatea activităților independente pentru mulți tineri inspirați de parcursuri profesionale antreprenoriale legate de impactul pozitiv și semnificativ asupra societății. În plus, organizațiile din domeniul economiei sociale, cum ar fi cooperativele și întreprinderile sociale, sunt adesea mai reziliente în fața ciclurilor economice. Ele fac ca ecosistemele în care operează să fie mai adaptabile prin inovare și incluziune socială la nivel local și regional, aducând în același timp beneficii persoanelor celor mai îndepărtate de piața forței de muncă.

Planul de acțiune al Comisiei pentru economia socială, planificat pentru 2021, se va concentra, de asemenea, pe tineret, inclusiv pe oportunitățile antreprenoriale oferite de economia socială, cum ar fi sprijinirea comunităților locale, realizarea de pacte verzi la nivel local și activarea grupurilor vulnerabile²¹.

Este posibil ca tinerii care nu au intrat încă în câmpul muncii sau care abia fac primii pași pe piața forței de muncă să nu beneficieze de acces la protecție socială. Unele state membre au introdus deja o serie de măsuri de urgență pentru a sprijini grupurile vulnerabile care nu erau incluse anterior, cu scopul de a atenua impactul economic și social al pandemiei de COVID-19. Cu toate acestea, piața forței de muncă devenise mai precară chiar și înainte de criză.

Formele atipice de muncă, cum ar fi lucrul pe platforme online, au devenit din ce în ce mai răspândite în rândul tinerilor. Ele creează pentru tineri noi oportunități de a intra pe piața muncii, inclusiv atunci când aceștia au nevoie de flexibilitate pentru a combina munca cu educația sau cu responsabilitățile de îngrijire. Pe baza recomandării Consiliului de anul trecut privind accesul la protecția socială, a Directivei privind transparența și previzibilitatea condițiilor de muncă, precum și a lucrărilor din cadrul semestrului european, trebuie să abordăm lacunele în ceea ce privește accesul la protecția socială în noile forme de muncă, îmbunătățind, în același timp, în continuare condițiile de lucru.

În primul rând, Comisia este în curs de a analiza provocările legate de munca pe platforme online și va propune, în 2021, măsuri de îmbunătățire a condițiilor de lucru ale persoanelor care lucrează prin intermediul platformelor digitale.

²¹ În plus, planul de acțiune va analiza modalitățile de îmbunătățire a competențelor antreprenoriale ale tinerilor în cadrul organizațiilor economiei sociale și al întreprinderilor sociale, inclusiv pe baza experienței dobândite în cadrul programului „Erasmus pentru tineri antreprenori” și a acțiunilor sprijinite de FSE+.

În al doilea rând, viitorul Cadru de monitorizare privind accesul la protecția socială se va concentra asupra accesului persoanelor care desfășoară diferite forme de muncă, inclusiv cu contracte atipice, acestea fiind deosebit de relevante în cazul tinerilor. Acest cadru va contribui la identificarea lacunelor și la sprijinirea acțiunilor menite să le înlăture.

În al treilea rând, Comisia va lansa un studiu special privind accesul tinerilor la protecția socială. Exercițiul va cartografia condițiile de calificare ale diferitelor prestații în funcție de diferite forme de muncă, fapt care va permite un schimb de bune practici atât de necesar.

6. BUGETUL UE SUSȚINE PLANUL DE REDRESARE PENTRU TINERI

Propunerea Comisiei privind Next Generation EU și bugetul pe termen lung oferă resurse semnificative²² pentru sprijinirea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor, ca parte a unei inițiative bugetare majore menite să abordeze impactul economic și social al pandemiei. Pe termen scurt, REACT-UE²³ va alimenta finanțarea politicii de coeziune cu 55 de miliarde EUR pentru perioada 2020-22. Se propune ca suma de 5 miliarde EUR din acest pachet să fie disponibilă încă de anul acesta. Această finanțare suplimentară va fi alocată statelor membre ținând seama de mai multe criterii, dintre care unul este efectul crizei actuale asupra șomajului în rândul tinerilor. Suplimentarea Fondului social european va fi deosebit de relevantă pentru a răspunde provocărilor întâmpinate de tineri și observate deja în statele membre.

Totodată, Mecanismul de redresare și reziliență propus recent creează o oportunitate fără precedent de a accelera reformele structurale pe termen mediu atât de necesare. Un buget propus de 560 de miliarde EUR va sprijini investițiile și reformele esențiale pentru o redresare de durată și care sunt legate de semestrul european.

Pentru a primi sprijin în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, statele membre vor trebui să elaboreze planuri de redresare și de reziliență. Aceste planuri de redresare și de reziliență ar trebui să abordeze impactul economic și social al crizei, tranzițiile digitale și verzi, precum și prioritățile relevante identificate în cadrul semestrului european²⁴.

²² Toate sumele sunt exprimate în prețurile din 2018, cu excepția celor 5 miliarde EUR din cadrul REACT-UE pentru 2020.

²³ Finanțare din veniturile Next Generation EU pentru perioada de după 2020 și prin adaptarea actualului cadru financiar pentru 2020.

²⁴ În așteptarea aprobării de către Consiliu, recomandările specifice fiecărei țări pentru 2020, propuse de Comisie în contextul semestrului european, pun un accent puternic pe consolidarea politicilor active în domeniul pieței forței de muncă și pe sporirea nivelului de competențe, în special pentru tineri. Comisia a propus 19 recomandări privind politicile active în domeniul pieței forței de muncă și serviciile de ocupare a forței de muncă, precum și 22 de recomandări privind promovarea dezvoltării competențelor, accesul egal la educație și formare de calitate și învățarea digitală. Aceste recomandări specifice fiecărei țări vor oferi o orientare esențială pentru reformele relevante.

Acordarea de prioritate sprijinirii ocupării forței de muncă în rândul tinerilor și reformelor conexe poate produce un impact de durată asupra statului membru în cauză în ceea ce privește potențialul de creștere, crearea de locuri de muncă și reziliența socială.

Aceste eforturi vor fi completate în perioada de finanțare 2021-27 de către Fondul social european Plus, cu un buget propus de 86 de miliarde EUR. Fondul va sprijini întreaga gamă de măsuri în materie de ocupare a forței de muncă, de educație și de formare oferite de propunerea privind „O punte către locuri de muncă - consolidarea Garanției pentru tineret”, precum și reformele legate de sistemul de educație și formare profesională și de programele de ucenicie. În acest scop, Comisia a adoptat, la 28 mai 2020, o propunere legislativă modificată privind Fondul social european Plus. Aceasta propune un angajament mai puternic al statelor membre în care șomajul în rândul tinerilor este deosebit de ridicat, cu scopul de a dedica 15 % din resursele lor măsurilor privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor. Acest fond reprezintă o sursă importantă de finanțare pentru propunerea referitoare la „O punte către locuri de muncă - consolidarea Garanției pentru tineret”²⁵.

Inițiativele descrise în prezenta comunicare pot fi, de asemenea, sprijinite prin intermediul altor instrumente ale UE. Fondul european de dezvoltare regională și InvestEU, în cadrul componentei sale pentru investiții sociale și competențe (cu un buget propus de 3,6 miliarde EUR) și prin noul său instrument de investiții strategice (cu un buget propus de 31 de miliarde), pot oferi investiții importante, viabile pe termen lung în infrastructura educațională și de formare, modernizând și adaptând educația și formarea profesională și facilitând trecerea la tehnologii ambițioase pentru mediu. Componenta dedicată IMM-urilor în cadrul InvestEU poate ajuta întreprinderile mai mici în ceea ce privește nevoile de formare și capacitățile de a recruta tineri²⁶. Instrumentul de sprijin tehnic²⁷ poate veni în sprijinul statelor membre pentru elaborarea și punerea în aplicare a reformelor, în special în domeniul educației și formării și al politicilor privind piața muncii, prin mobilizarea fondurilor și a expertizei tehnice ale UE.

²⁵ Comisia a propus ca statele membre cu o rată a tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare situată peste media UE să dedice 15 % (în loc de 10 %, conform unei propuneri anterioare) din Fondul social european Plus măsurilor privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor. În contextul sprijinirii ofertelor de locuri de muncă, de educație continuă, de ucenicii și de stagii, va fi important să se urmărească o mai bună echilibrare a celor patru tipuri disponibile.

²⁶ Totodată, Erasmus+ va extinde în mod substanțial posibilitățile de învățare și de formare în străinătate pentru tineri, profesori și formatori, inclusiv în domeniul educației și formării profesionale. Politica agricolă comună va continua să ofere sprijin, printr-un set îmbunătățit de instrumente, tinerilor care ar dori să se implice în agricultură și celor care locuiesc în zone rurale. Programul Europa digitală și Programul privind piața unică vor contribui la finanțarea obiectivului de stimulare a ocupării forței de muncă în rândul tinerilor, în special prin acțiuni menite să încurajeze dobândirea de competențe digitale și să promoveze antreprenoriatul pentru tineri.

²⁷ COM (2020) 409 final.

Comisia îndeamnă statele membre să intensifice sprijinul pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, să valorifice oportunitatea unică de a mobiliza zeci de miliarde de euro din viitorul buget al UE în acest scop și să acorde prioritate unora dintre operațiunile menționate în continuare. Statele membre ar trebui să utilizeze măsurile cele mai potrivite pentru a răspunde provocărilor specifice cu care se confruntă.

Ambiția generală a UE este de a majora sprijinul dedicat ocupării forței de muncă în rândul tinerilor în comparație cu perioada de finanțare 2014-2020, care este estimată la 22 de miliarde EUR²⁸. Resursele suplimentare propuse în cadrul Next Generation EU și întreaga gamă de instrumente oferite de bugetul propus al UE pe termen lung (2021-27) oferă oportunități fără precedent pentru atingerea acestui obiectiv ambițios.

Comisia va colabora în mod activ cu autoritățile naționale și va elabora orientări pentru a se asigura că sunt alocate resurse adecvate din partea UE pentru sprijinirea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor. În mod concret, Comisia va încuraja și va sprijini statele membre astfel încât acestea să acorde prioritate investițiilor pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor în contextul tranzițiilor digitale și verzi și să valorifice Pactul verde european ca motor de creștere pentru locurile de muncă în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.

Prezentare generală neexhaustivă a operațiunilor care pot fi sprijinite cu ajutorul viitorului buget al UE, cu rezultate preconizate pe termen scurt, în special prin utilizarea resurselor din cadrul Next Generation EU și al bugetului pe termen lung al UE:

Măsurile de șomaj tehnic care îi vizează pe tinerii angajați și măsuri similare pentru tinerii care desfășoară o activitate independentă, pentru a-i proteja în special împotriva riscului de șomaj și de pierdere a veniturilor.

Protecția socială sub forma înlocuirii sau suplimentării veniturilor, cum ar fi indemnizațiile de șomaj, sumele forfetare sau concediul medical plătit, acordate lucrătorilor tineri care au fost excluși anterior și/sau au avut acces limitat la protecția socială din cauza unor criterii stricte de eligibilitate sau a statutului lor pe piața forței de muncă (de exemplu, lucrătorii care desfășoară o activitate independentă).

Subvenții directe pentru ucenici în IMM-uri, inclusiv pentru remunerare, prime de recrutare și contribuții temporare la cheltuielile cu asigurările sociale, precum și pentru salariile formatorilor și/sau contribuțiile lor sociale, cu scopul de a stabili și a dezvolta oferta de programe de ucenicie de calitate și eficiente.

²⁸ Sunt incluse investițiile din cadrul Fondului social european și al Inițiativei privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, inclusiv cofinanțarea națională.

Subvenții directe pentru angajare, inclusiv subvenții salariale, prime de recrutare pentru angajările noi și contribuții temporare la cheltuielile cu asigurările sociale, pentru a facilita dobândirea de experiență profesională și/sau accesul tinerilor la un prim loc de muncă de calitate. Aceste măsuri sunt deosebit de eficiente dacă sunt bine orientate și combinate cu măsuri de formare.

Acordarea de ajutoare financiare studenților, indiferent dacă participă la programe bazate pe prezență, programe mixte sau online, sub formă de granturi sau împrumuturi cu rate ale dobânzii favorabile și garanții de stat, pentru a le permite tinerilor să își prelungească studiile sau să reintre în sistemele de educație sau de formare.

Sesiuni de formare de scurtă durată (de exemplu, cursuri de scurtă durată, stagii intensive sau ateliere) pentru perfecționarea șomerilor sau a tinerilor inactivi în vederea integrării imediate pe piața muncii, punând accentul pe competențele digitale, competențele verzi, competențele antreprenoriale și competențele de gestionare a carierei.

Parcursuri de reintegrare în educație și formare, inclusiv programe de educație pentru a doua șansă, în special pentru persoanele care părăsesc timpuriu educația și formarea, precum și pentru tinerii slab calificați.

Plasarea ucenicilor de la societăți insolvabile la alte societăți sau în cadrul unor centre de formare internă în cadrul întreprinderilor.

Granturi și împrumuturi pentru startup-uri destinate tinerilor antreprenori care înființează întreprinderi și creează locuri de muncă.

Prezentare generală neexhaustivă a operațiunilor prioritare destinate prevenirii unei noi crize a ocupării forței de muncă în rândul tinerilor, cu rezultate preconizate *pe termen mediu*, în special prin utilizarea resurselor din cadrul Next Generation EU și al bugetului pe termen lung:

Consolidarea capacității serviciilor publice de ocupare a forței de muncă de a se adresa, de exemplu, unui număr mai mare de tineri (inclusiv grupurilor vulnerabile), de a oferi un sprijin mai individualizat (în ceea ce privește consilierea, orientarea și mentoratul) și de a furniza mai multe servicii integrate.

Consolidarea sistemelor de cartografiere, a sistemelor de alertă timpurie și a capacităților de urmărire pentru identificarea tinerilor care sunt (expuși riscului de a deveni) șomeri sau persoane inactice, precum și măsuri de implementare care vizează combaterea părăsirii timpurii a educației și formării, astfel încât să contribuie la o strategie de prevenire mai bună.

Rețele ale tinerilor antreprenori, programe de mentorat și incubatoare de afaceri pentru a-i ajuta pe antreprenorii aspiranți, în special pe femeile tinere și grupurile discriminate sau marginalizate, să intre pe piața forței de muncă și să acumuleze

competențele necesare pentru diverse modele de afaceri, inclusiv antreprenoriatul social.

Cursuri de formare pentru gestionarea carierei în cadrul sistemelor formale de educație și formare, pentru a-i pregăti pe tineri pentru o lume a muncii instabilă și precară și pentru a le oferi explicații cu privire la măsurile posibile pentru a găsi un loc de muncă sau pentru a primi sprijin.

Punerea în aplicare a unor reforme în domeniul EFP și al programelor de ucenicie, care pot include investiții în reformele programelor de învățământ pentru o mai mare relevanță pe piața muncii, flexibilitate și modularizare, extinderea programelor de EFP de nivel superior²⁹, crearea de sisteme de asigurare a calității și de monitorizare a parcursului profesional al absolvenților, formarea profesorilor și a formatorilor din domeniul EFP, sprijinirea mobilității cursanților, profesorilor și formatorilor din domeniul EFP.

Investiții în infrastructuri și tehnologie de învățare digitală, în echipamente și tehnologii industriale de ultimă generație pentru școlile și centrele EFP (inclusiv pentru centrele de excelență profesională), pentru a asigura sectorului EFP dotările necesare în vederea tranzițiilor digitale și verzi.

Investiții în centre de formare internă în cadrul întreprinderilor (prin crearea unor centre noi, prin consolidarea celor existente sau prin integrarea lor în centrele de excelență profesională), pentru a ajuta IMM-urile să furnizeze programe EFP și de ucenicie de ultimă generație.

Investiții în creșterea relevanței pe piața muncii a educației și a formării, inclusiv în sectorul învățământului superior, prin susținerea parteneriatelor dintre întreprinderi și instituțiile de învățământ care sprijină ecosistemele industriale esențiale și rețelele de IMM-uri, precum și prin favorizarea prevalenței învățării la locul de muncă în cadrul programelor existente.

7. CONCLUZIE

Comisia invită statele membre să mobilizeze puternica solidaritate dintre generații a Uniunii pentru a sprijini tinerii în cadrul eforturilor de redresare în urma pandemiei de COVID-19. Suntem datori față de milioanele de absolvenți, de tineri nou-intrați pe piața forței de muncă și de persoane aflate la prima tranziție de la un loc de muncă la altul să mobilizăm tot sprijinul de care dispunem astfel încât să le oferim posibilitatea de a-și dezvolta pe deplin potențialul. Acum este momentul să investim în generația noastră viitoare, ajutându-i pe tineri să devină forța motrice a unei economii digitale și verzi.

²⁹ Programe la nivelurile 5-8 ale Cadrului european al calificărilor (CEC).

Propunerile de recomandări ale Consiliului privind „O punte către locuri de muncă - consolidarea Garanției pentru tineret” și privind „Educația și formarea profesională pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență” oferă cadrele necesare. Comisia a propus, de asemenea, instrumente care să ofere finanțarea necesară. Comisia invită statele membre să aprobe rapid ambele propuneri și să valorifice întregul potențial al bugetului UE în eforturile lor de a-și intensifica sprijinul pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor.

Colaborarea va avea o importanță capitală. Promovarea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor necesită o cooperare strânsă între toți actorii (în special partenerii sociali, sectorul educației și organizațiile societății civile), precum și între autoritățile de la nivel regional și local. La nivelul UE, Comisia va da un nou impuls **Alianței europene pentru ucenicii**, pentru a se asigura că programele de ucenicie își joacă rolul în redresarea pieței forței de muncă. Comisia se bazează pe eforturile susținute ale Parlamentului European și ale Consiliului și propune discutarea cu ambele instituții a măsurilor de sprijin consolidat pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor. Este vorba despre un efort comun, în beneficiul generației viitoare.